

Η Κάθοδος του Χριστού στον Άδη.

Ἁγίου Ἐπιφανίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου.

1. Ἐκεῖνος πού χθές, μέσα στήν ἄπειρη συγκατάβασί Του, δέν ἐκαλοῦσε νά τόν βοηθήσουν οἱ λεγεῶνες τῶν Ἀγγέλων, λέγοντας στόν Πέτρο, ὅτι εἶναι στό χέρι μου νά παρατάξω τώρα ἀμέσως, περισσότερες ἀπό δώδεκα λεγεῶνες Ἀγγέλων (Ματθ. κστ' 53), σήμερα κατέρχεται μέ τόν θάνατό Του κατά τοῦ ἄδου καί τοῦ θανάτου, τοῦ τυράννου, ὅπως ταιριάζει σέ Θεό καί Κυρίαρχο, ἐπί κεφαλῆς τῶν ἀθανάτων καί ἀσωμάτων στρατευμάτων καί τῶν ἀοράτων ταγμάτων, ὄχι μέ δώδεκα μόνο λεγεῶνες, ἀλλά μέ μύριες μυριάδες καί χίλιες χιλιάδες Ἀγγέλων, Ἀρχαγγέλων, Ἐξουσιῶν, Θρόνων, Ἐξαπτερύγων, Πολυομμάτων, οὐρανίων ταγμάτων, τά ὅποια, ὡς Βασιλέα καί Κύριό τους, προπέμπουν, δορυφοροῦν καί τιμοῦν τόν Χριστό. "Ὁχι, ὅτι συμμαχοῦν καί συμπολεμοῦν μαζί Του. "Ὁχι, ποτέ! Γιατί ἀπό ποιᾶ συμμαχία ἔχει ἀνάγκη ὁ παντοδύναμος Χριστός; Τόν συνοδεύουν γιατί χρωστοῦν πάντοτε καί ποθοῦν νά εἶναι κοντά στόν Θεό τους.

Οἱ ἀγγελικές δυνάμεις ἔτρεχαν σάν δορυφόροι ὀπλίτες, ὠπλισμένοι μέ ξίφη καί σάν ἀστραπόμορφοι κεραυνοβόλοι, ὠπλισμένοι μέ τούς θεϊκοῦς καί παντοδύναμους κεραυνούς τοῦ Βασιλέως των, οἱ ὅποιοι πρόφθαιναν μέ πολύ ζῆλο καί ξεπερνοῦσαν ὁ ἕνας τόν ἄλλο στή

γρηγοράδα, υπακούοντας στό θεϊκό μόνο νεῦμα καί κάνοντας ἔργο καί πρᾶξι τή διαταγή καί στεφανωμένοι μέ τό στέφανο τῆς νίκης κατά τῆς παρατάξεως τῶν ἐχθρῶν καί τυράννων. Γι' αὐτό καί κατέρχονται στά ὑποχθόνια δεσμοτήρια τῶν πανάρχαιων νεκρῶν, πού ἦταν μέσα στήν καρδιά τοῦ Ἄδη καί βαθύτερα ἀπ' ὅλη τή γῆ, γιά νά βγάλουν ἀπό ἐκεῖ μέσα τούς ἀλυσοδεμένους καί ἀπό αἰῶνες τώρα κεκοιμημένους.

2. Μόλις δέ φάνηκε στά κλεισμένα ἀπ' ὄλες τίς πόρτες, τά ἀνήλια καί κατασκότεινα δεσμοτήρια, στά ὑπόγεια καί τά σπήλαια τοῦ Ἄδη ἡ θεϊκή καί λαμπρή παρουσία τοῦ Κυρίου, προβαίνει ἐμπρός ἀπ' ὅλους ὁ ἀρχιστράτηγος Γαβριήλ, ἐπειδή εἶχε συνηθίσει νά φέρνῃ χαρᾶς εὐαγ-γέλια στούς ἀνθρώπους, καί μέ φωνή δυνατή, ἀρχαγγελικώτατη, ἔντονη καί λιονταρίσια φωνάζει πρὸς τίς ἀντίπαλες δυνάμεις: «ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν». Καί μαζί του φωνάζει ὁ Μιχαήλ: «γκρεμισθῆτε προαιώ-νιες πύλες». Ἐπειτα οἱ Δυνάμεις συμπληρώνουν: «κάνετε πέρα παρά-νομοι θυρωροί». Οἱ δέ Ἐξουσίες διατάζουν μέ ἐξουσία: «Σπᾶτε ἄλυτες ἀλυσίδες». Κί ἕνας ἄλλος Ἀρχάγγελος προσθέτει: «Αἴσχος σέ σᾶς, ἀνάλ-γητοι τύραννοι».

Καί καθὼς συμβαίνει ὅταν παρουσιασθῆ μιά φοβερή, ἀήτητη καί παντοδύναμη βασιλική στρατιωτική παράταξι, φρίκη μαζί καί τρόπος καί ταραχή καί ὀδυνηρός φόβος κυριεύει τούς ἐχθρούς τοῦ ἀκαταγώνιστου Στρατηγοῦ, τό ἴδιο ἔγινε ξαφνικά, μόλις παρουσιάσθηκε τόσο παράδοξα ὁ Χριστός στά καταχθόνια τοῦ Ἄδη. Ἀπό ἐπάνω μιά δυνατή ἀστραπή ἐτύφλωνε τά πρόσωπα τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων τοῦ Ἄδη καί ταυτόχρονα ἀκούονταν βροντερές στρατιωτικές φωνές πού διέταζαν: «Ἄρατε πύλας, ὄχι ἀνοίξετε, ἀλλά ξερριζῶστε τις ἀπό τά θεμέλια, βγάλτε τις τελείως ἀπό τόν τόπο τους, ὥστε νά μή μποροῦν πιά νά ξανακλείσουν. Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὄχι γιατί δέν μπορεῖ νά τίς ἀνοίξη ὁ Κύριός μας, πού ὅταν θέλῃ, διατάζει καί μπαίνει μέ κλεισμένες τίς πόρτες, ἀλλά σᾶς διατάζει, σάν δραπετές δούλους, νά σηκώσετε καί νά μεταφέρετε αὐτές τίς προαιώνιες πύλες. Γιὰ τοῦτο καί δέν διατάζει τούς ὄχλους σας, ἀλλά σᾶς πού παρουσιάζεσθε σάν ἀρχηγοί τους: ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν» (Ψαλμ. κγ' 7-10).

Ἀπό τώρα καί ἔπειτα δέν θά εἴσθε πιά ἄρχοντες κανενός, παρ' ὅλο πού κάκιστα κυριαρχήσατε πάνω στούς μέχρι τώρα κεκοιμημένους. Οὔτε αὐτῶν θά εἴσθε πλέον ἄρχοντες, οὔτε ἄλλων, οὔτε τῶν ἐαυτῶν σας ἀκόμη. Ἄρατε πύλας, γιατί ἦρθε ὁ Χριστός, ἡ οὐράνια θύρα. Ἀνοίξετε δρόμο σ' Αὐτόν πού ἔβαλε τό πόδι Του στή φυλακή τοῦ Ἄδη. Τό ὄνομά του εἶναι Κύριος καί ὁ Κύριος ἔχει τό δικαίωμα καί τή δύναμι νά περάσῃ

τίς πύλες τοῦ θανάτου. Γιατί τή μέν εἴσοδο τοῦ θανάτου τή φτιάξατε σεις, Αὐτός δέ ἦρθε γιά νά ἐπιτύχη τό πέρασμά της. Γι' αὐτό ἀνοίξετε γρήγορα καί μὴν ἀργοπορήτε. Ἀνοίξετε καί κάνετε γρήγορα. Ἀνοίξετε καί μὴν ἀναβάλλετε. Ἄν νομίζετε πῶς θά σᾶς περιμένουμε, κάνετε λάθος. Θά διατάξουμε τίς ἴδιες τίς πύλες νά ἀνοίξουν αὐτομάτως καί χωρίς νά βάλουμε χέρι: Ἀνοίξτε πύλες αἰώνιες!

3. Καί μόλις οἱ ἀγγελικές δυνάμεις ἐβόησαν, τήν ἴδια στιγμή ἄνοιξαν οἱ πύλες! Τήν ἴδια στιγμή ἔσπασαν οἱ ἀλυσίδες καί οἱ μοχλοί. Ἔπεσαν τά κλειδιά καί συγκλονίσθηκαν τά θεμέλια τῆς φυλακῆς. Οἱ ἐχθρικές δυνάμεις ἐτράπησαν σέ ἄτακτη φυγή, ὁ ἓνας ἔσπρωχνε τόν ἄλλο, ἄλλος μπερδευόταν στά πόδια τοῦ ἄλλου καί καθένας φώναζε στό διπλανό του νά φεύγη γρήγορα. Ἐφριξαν, συγκλονίσθηκαν, τά ἔχασαν, ἐταράχθηκαν, ἄλλαξε τό χρῶμα τους, φοβήθηκαν, στάθηκαν καί ἀπόρησαν, ἀπόρησαν καί τρόμαξαν. Ὁ ἓνας ἔμεινε μέ ἀνοιχτό στόμα. Ἄλλος ἔκρυψε τό πρό-σωπο μέσα στά γόνατά του. Ἄλλος ἔπεσε κάτω, παγωμένος ἀπό τό φόβο. Ἄλλος στάθηκε ἀκίνητος, σάν νεκρός. Ἄλλος κυριεύθηκε ἀπό δέος καί ἄλλος ἔτρεξε νά σωθῆ σέ βαθύτερο μέρος.

4. Τήν ὥρα αὐτή ὁ Χριστός ἀπεκεφάλισε τούς σαστισμένους τυράννους. Τότε χαλάρωσαν τά χαλινάρια τους καί ρωτοῦσαν: «Ποιός εἶναι αὐτός ὁ βασιλεύς τῆς δόξης; Ποιός εἶναι αὐτός πού ἦρθε ἐδῶ, κάνοντας τόσα παράδοξα πράγματα; Ποιός εἶναι αὐτός ὁ βασιλεύς τῆς δόξης, πού κατορθώνει τώρα στόν Ἄδη, αὐτά πού δέν ἔγιναν ποτέ; Ποιός εἶναι αὐτός ὁ βασιλεύς τῆς δόξης, πού βγάζει ἀπό ἐδῶ τούς προαιώνιους φυλακισμένους; Ποιός εἶναι αὐτός πού διέλυσε καί κατέλυσε τό ἀήτητο κράτος καί τό θράσος μας; »

Σ' αὐτούς ἀπαντοῦσαν οἱ δυνάμεις τοῦ Κυρίου καί τούς ἔλεγαν: «Θέλετε νά μάθετε ποιός εἶναι αὐτός ὁ βασιλεύς τῆς δόξης; Εἶναι ὁ Κύριος, ὁ κραταιός καί δυνατός, ὁ Κύριος, ὁ δυνατός καί πανίσχυρος στόν πόλεμο. Εἶναι ἐκεῖνος, ἐλεεινοί καί παράνομοι τύραννοι, πού σᾶς ἐξόρισε καί σᾶς ἔρριξε κάτω ἀπό τίς οὐράνιες ἀψίδες. Εἶναι αὐτός πού συνέτριψε μέσα στά νερά τοῦ Ἰορδάνη τίς κεφαλές τῶν δρακόντων σας. Εἶναι ἐκεῖνος πού ἐπάνω στό Σταυρό του σᾶς ἔκανε θέατρο, σᾶς διεπόμπευσε καί σᾶς ἀφαίρεσε κάθε δύναμι. Εἶναι αὐτός πού σᾶς ἔδεσε καί σᾶς ἔρριξε στό ζόφο καί στήν ἄβυσσο. Αὐτός εἶναι πού θά σᾶς ἐξοντώσει τελειωτικά μέσα στήν αἰώνια φωτιά καί τή γέεννα. Μὴν ἀργῆτε, μὴν περιμένετε, ἀλλά τρέξετε γρήγορα καί βγάλτε τούς φυλακισμένους, τούς ὁποίους μέχρι τώρα κακῶς ἔχετε καταπιῆ. Ἀπό ἐδῶ κι ἔμπρός καταλύεται τό κράτος σας. Καταργεῖται ἡ τυραννική ἐξουσία σας.

Ἡ ἀλαζονεία σας καταπατήθηκε οἰκτρά. Ἡ ὑπερήφανη καύχησί σας ξεκουρελιάσθηκε. ἡ δύναμί σας ἔσβησε καί χάθηκε γιά πάντα»

5. Αὐτά φώναζαν οἱ νικήτριες δυνάμεις τοῦ Κυρίου στίς δυνάμεις τοῦ Ἐχθροῦ καί συγχρόνως ἐνεργοῦσαν μέ βιασύνη. Ἄλλοι γκρέμιζαν τήν φυλακή ἀπό τά θεμέλια της. Ἄλλοι καταδίωκαν τούς ἐχθρούς πού ἔφευγαν γιά νά σωθοῦν στά βαθύτερα μέρη. Ἄλλοι ἔτρεχαν καί ἐρευνοῦσαν τά ὑπόγεια, τά φρούρια καί τά σπήλαια. Καί ὅλοι, ἀπό διάφορες κατευθύνσεις καθένας, ἔφερναν τούς δεσμῶτες ἐμπρός στόν Κύριο. Ἄλλοι ἔδεναν τόν τύραννο, ἐνῶ ἄλλοι ἀπελευθέρωναν τούς προαιώνιους δεσμῶτες. Καί ἄλλοι μέν ἔτρεχαν μπροστά ἀπό τόν Κύριο, καθώς προχωροῦσε βαθύτερα. Ἄλλοι δέ τόν ἀκουλουθοῦσαν νικηφόροι, ὡς Θεόν καί Βασιλέα.

6. Ἐνῶ λοιπόν αὐτά διεδραματίζοντο καί ἐλέγοντο στόν Ἄδη καί ἐσεῖοντο τά πάντα, ὁ δέ Κύριος ἐπλησίαζε νά φθάσῃ στά πιό ἔσχατα βάθη, ὁ Ἀδάμ ὁ πρωτοδημιούργητος καί πρωτόπλαστος καί πρωτόθνητος πού βρισκόταν δεμένος γερά καί βαθύτερα ἀπό ὅλους, ἄκουσε τά βήματα τοῦ Κυρίου, πού ἐρχόταν στούς φυλακισμένους καί ἀμέσως ἀνεγνώρισε τήν φωνή Του, καθώς ἐπερπατοῦσε μέσα στή φυλακή. Στράφηκε τότε πρός ὅλους τούς ἐπί αἰῶνες συγκρατουμένους του καί τούς φώναξε: Ὡ φίλοι μου! Ἀκούω νά πλησιάζῃ σ' ἐμᾶς ὁ ἦχος τῶν βημάτων Κάποιου. Ἐάν πραγματικά μᾶς ἀξίωσε νά ἔρθῃ ἕως ἐδῶ, τότε εἴμαστε ἐλεύθεροι! Ἐάν τόν ἰδοῦμε ἀνάμεσά μας, σωθήκαμε ἀπό τόν Ἄδη!

7. Καί τήν ὥρα πού ὁ Ἀδάμ ἔλεγε αὐτά πρός τούς συγκαταδίκους του, εἰσέρχεται ὁ Κύριος, κρατῶντας τό νικηφόρο ὄπλο τοῦ Σταυροῦ. Μόλις τόν ἀντίκρουσε ὁ Ἀδάμ, χτύπησε τό στήθος ἀπό τήν χαρούμενη ἐκπληξι καί φώναξε πρός ὅλους τούς ἐπί αἰῶνες κεκοιμημένους: «ὁ Κύριός μου ἄς εἶναι μαζί μέ ὅλους!» Καί ὁ Χριστός ἀπάντησε στόν Ἀδάμ: «Καί μετά τοῦ πνεύματός σου».

Ἦστερα τόν πιάνει ἀπό τό χέρι, τόν σηκώνει ἐπάνω καί τοῦ λέει: «Σήκω σύ πού κοιμᾶσαι καί ἀνάστα ἀπό τούς νεκρούς, γιατί σέ καταφωτίζει ὁ Χριστός! (Ἐφεσ. 5, 14). Ἐγώ ὁ Θεός, πού γιά χάρι σου ἔγινα υἱός σου, ἔχοντας δικούς μου πλέον καί σένα καί τούς ἀπογόνους σου, μέ τήν θεϊκή ἐξουσία μου δίνω ἐλευθερία καί λέω στούς φυλακισμένους: ἐξέλθετε. Σ' αὐτούς πού κείτονται στό σκοτάδι: ξεσκεπασθῆτε. Καί σ' ἐκείνους πού εἶναι πεσμένοι κάτω: σηκωθῆτε!

Σένα, Ἀδάμ, σέ προστάζω: σήκω ἀπό τόν αἰώνιο ὕπνο σου. Δέν σέ ἔπλασα, γιά νά μένης φυλακισμένος τόν Ἄδη. Ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν,

γιατί ἐγώ εἶμαι ἡ ζωὴ τῶν θνητῶν. Σήκω ἐπάνω, πλάσμα δικό μου, σήκω ἐπάνω σύ πού εἶσαι ἡ μορφὴ μου, πού σέ δημιούργησα κατ' εἰκόνα μου. Σήκω νά φύγουμε ἀπό ἐδῶ. Γιατί σύ εἶσαι μέσα σέ μένα καί ἐγώ μέσα σέ σένα! Γιά σένα ὁ Κύριος ἔλαβε τή δική σου μορφὴ τοῦ δούλου. Γιά δική σου χάρι, ἐγώ πού βρίσκομαι ψηλότερα ἀπό τούς οὐρανοὺς, κατέβηκα στή γῆ καί πιό κάτω ἀπό τή γῆ. Γιά σένα τόν ἄνθρωπο ἔγινα σάν ἕνας ἀνυπεράσπιστος ἄνθρωπος, βρέθηκα χωρισμένος κι' ἐγώ ἀπό τή ζωὴ, ἀνάμεσα σ' ὄλους τούς ἄλλους νεκρούς (Ψαλμ. 87, 5). Γιά σένα πού βγῆκες μέσα ἀπό τόν κῆπο τοῦ παραδείσου, μέσα σέ κῆπο παραδόθηκα στους Ἰουδαίους καί μέσα σέ κῆπο ἐσταυρώθηκα (Ἰωάν. 19, 41).

Κύτταξε στό πρόσωπό μου τά φτυσίματα, πού καταδέχθηκα πρὸς χάριν σου, γιά νά σέ ἀποκαταστήσω στήν παλαιά σου δόξα, πού εἶχα δώσει μέ τό ἐμφύσημά μου (Γεν. 2, 7). Κύτταξε στά μάγουλά μου τά ραπίσματα, πού καταδέχθηκα, γιά νά ἐπανορθώσω τήν διεστραμμένη μορφὴ σου καί νά τήν φέρω στήν ὄψι πού εἶχε σάν εἰκόνα μου. Κύτταξε στή ράχη μου τή μαστίγωσι πού καταδέχθηκα, γιά νά διασκορπίσω τό φορτίο τῶν ἀμαρτημάτων σου. Κύτταξε τά καρφωμένα χέρια μου, πού τά ἄπλωσα καλῶς ἀπάνω στό ξύλο τοῦ Σταυροῦ, γιά νά συχωρεθῆς σύ πού ἄπλωσες κακῶς τό χέρι σου στό ἀπαγορευμένο δένδρο. Κύτταξε τά πόδια μου πού καρφώθηκαν καί τρυπήθηκαν στό Σταυρό, γιά νά ἐξαγνισθοῦν τά δικά σου πόδια πού ἔτρεξαν κακῶς στό δένδρο τῆς ἀμαρτίας.

Τήν ἕκτη ἡμέρα βγῆκε εἰς βάρος σου τότε ἡ καταδικαστική ἀπόφασις. Γι' αὐτό πάλι τήν ἕκτη ἡμέρα σέ ἀναπλάττω καί ἀνοίγω τόν παράδεισο. Πρὸς χάριν σου γεύθηκα τήν χολή, γιά νά σοῦ θεραπεύσω τήν πικρὴ ἡδονὴ πού γεύθηκες ἀπό ἐκεῖνον τόν γλυκό καρπό. Γεύθηκα τό ξύδι, γιά νά βγάλω ἀπό τή ζωὴ σου τό δριμύ καί ἔξω ἀπό τή φύσι σου ποτῆρι τοῦ θανάτου. Δέχθηκα τόν σπόγγο, γιά νά σβήσω τό κατάστιχο τῶν ἀμαρτιῶν σου. Δέχθηκα τό καλάμι, γιά νά ὑπογράψω τήν ἀπελευθέρωσι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὑπνωσα στόν Σταυρό καί τρυπήθηκα στήν πλευρά μου, γιά σένα πού ὑπνωσα στόν παράδεισο καί ἔβγαλα ἀπό τήν πλευρά σου τήν Εὐα. Ἡ πληγωμένη πλευρά μου ἐθεράπευσε τόν πόνο τῆς πλευρᾶς σου. Ὁ δικός μου ὕπνος θά σέ βγάλη ἀπό τόν ὕπνο σου μέσα στόν Ἄδη. Ἡ ρομφαία πού χτύπησε ἐμένα, σταμάτησε τή ρομφαία πού στρεφόταν ἐναντίον σου (Γεν. 3, 24).

Σήκω, λοιπόν. Ἄς φύγουμε ἀπό ἐδῶ. Τότε σέ ἐξώρισα ἀπό τόν γήινο παράδεισο. Τώρα σέ ἀποκαθιστῶ, ὄχι πλέον σ' ἐκεῖνον τόν παράδεισο,

ἀλλά σέ οὐράνιο θρόνο. Τότε σ' ἐμπόδισα νά φᾶς ἀπό τό ξύλο τῆς ζωῆς (Γεν. 3, 22). Νά ὅμως τώρα πού ἐνώθηκα πλήρως μέ σένα, ἐγώ πού εἶμαι ἡ ἴδια ἡ ζωή. Ἔταξα τά Χερουβίμ νά σέ φρουροῦν σάν δοῦλο. Τώρα ὀδηγῶ τά Σεραφίμ νά σέ προσκυνήσουν σά Θεό. Κρύφθηκες τότε μπροστά στόν Θεό, ἐπειδή ἦσουν γυμνός. Νά ὅμως πού ἀξιώθηκες νά κρύψης μέσα σου γυμνό τόν ἴδιο τόν Θεό. Γι' αὐτό σηκωθῆτε, ἄς φύγουμε ἀπό ἐδῶ. Ἀπό τόν θάνατο στή ζωή. Ἀπό τήν φθορά στήν ἀφθαρσία. Ἀπό τό σκοτάδι στό αἰώνιο φῶς. Ἀπό τήν ὀδύνη στήν ἐλευθερία. Ἀπό τή φυλακή τοῦ Ἄδη στήν ἄνω Ἱερουσαλήμ. Ἀπό τά δεσμά στήν ἄνεσι. Ἀπό τή σκλαβιά στήν τρυφή τοῦ Παραδείσου. Ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό.

8. Γι' αὐτό τόν σκοπό ὁ Χριστός ἀπέθανε καί ἀνέστη: γιά νά γίνῃ Κύριος καί νεκρῶν καί ζώντων (Ρωμ. 14, 9). Σηκωθῆτε, λοιπόν. Ἄς φύγουμε ἀπό ἐδῶ. Ὁ οὐράνιος Πατέρας περιμένει μέ λαχτάρα τό χαμένο πρόβατο. Τά ἐνενηντα ἐννέα πρόβατα τῶν ἀγγέλων (Ματθ. 18, 12) περιμένουν τόν σύνδουλό τους Ἀδάμ, πότε θά ἀναστηθῆ, πότε θά ἀνέλθῃ καί θά ἐπανέλθῃ πρὸς τόν Θεό. Ὁ χερουβικός θρόνος εἶναι ἔτοιμος. Αὐτοί πού θά σᾶς ἀνεβάσουν εἶναι γρήγοροι καί βιάζονται. Ὁ νυμφικός θάλαμος ἔχει προετοιμασθῆ. Τό μεγάλο ἑορταστικό δεῖπνο εἶναι στρωμένο (Ἀποκ. 19, 9, Λουκ. 14, 16). Τά θησαυροφυλάκια τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν ἀνοιξαν. Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἔχει ἐτοιμασθῆ «ἀπό καταβολῆς κόσμου» (Ματθ. 25, 34). Ἀγαθά πού μάτια δέν τά εἶδαν καί αὐτιά δέν τά ἄκουσαν περιμένουν τόν ἄνθρωπο (Α' Κορ 2, 9).

Αὐτά καί ἄλλα παρόμοια εἶπεν ὁ Κύριος. Καί ἀμέσως ἀνασταίνεται μαζί Του ὁ ἐνωμένος σ' αὐτόν Ἀδάμ καί μαζί τους καί ἡ Εὐα. Ἀκόμη δέ καί «πολλά σώματα δικαίων, πού εἶχαν πεθάνει πρὶν ἀπό αἰῶνες, ἀναστήθηκαν» (Ματθ. 27, 52), διακηρύσσοντας τήν τριήμερο Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτήν ἄς τήν ὑποδεχθοῦμε καί ἄς τήν ἀγκαλιάσουμε οἱ πιστοί μέ πολλή χαρά, χορεύοντες μέ τούς ἀγγέλους καί ἑορτάζοντες μέ τούς ἀρχαγγέλους καί δοξάζοντες τόν Χριστό, πού μᾶς ἀνέστησε ἀπό τήν φθορά. Εἰς Αὐτόν ἀρμόζει ἡ δόξα καί ἡ δύναμις, μαζί μέ τόν ἀθάνατο Πατέρα καί τό πανάγιο καί ἀγαθό καί ζωοποιό καί ὁμοούσιο Πνεῦμα, εἰς ὅλους τούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.